

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Хэбзэгъуэуцугъэу щыдэхэм ягъэцкIэн, цыфхэм яшъхьафитныгъэхэмрэ яфитыныгъэхэмрэ якъэухъумэн иахышхо зэрахишъхьэрэм ыкIи IэпIэсэныгъэ ин зэрэхэлъым афэиI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэшъошагъ **Курочка Ольгэ Иван ыпхъум**, Адыгэ РеспубликэмкIэ Мыекъопэ район хыкумым икхыкумышI.

Илъэсыбэ хъугъэу гъэсэныгъэм ылъэныкъокIэ Iоф зэришIэрэм, егъэджен-пIуныгъэ Iофым изэхэсэн ышъхьэIэ иахышхо зэрэхисышъхьэрэм апае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэшъошагъ **Хьанпэх Ларисэ Хьилым ыпхъум**, ПчыхъэлъыкIое муниципальнэ бюджет учреждение «Д.Е. Нэхаим ыцIэIэ щыт гурит еджапIэу N 3-р» зыфиIорэм физикэмрэ информатикэмрэкIэ икIэлэегъаджэ.

Къулыкъухьыным кIагъэгъушIуштых

Дзэм, ошъогудзэм ыкIи хыдзэм IэпыIэгъу ягъэгъотыгъэнымкIэ обществэм и Мыекъопэ зэхэт еджапIэ ухъумэнымкIэ Iофтхьабзэхэр къызщыдэлъытэгъэшт мээз IофшIэныр щырагъэжъагъ. МэфэкI шыкIэм тетэу ар къызэIуахыгъ.

Къэралыгъом иухъумакио и Мафэ, Адыгеим нэмыцхэр зырафыгъэхэр илъэс 70-рэ зэрэхъурэм ыкIи авиацием имаршалэу, щэгъогогъо Советскэ Союзым и ЛIыхъужъэу А. Покрышкиныр къызыхъугъэр илъэсишъэ зэрэхъурэм Iофтхьабзэр афагъэхьыгъ.

Хэгъэгъу зэошхом ыкIи дзэ къулыкъум яветеранхэр, кIэлэеджакIохэр, дзэ-патриотическэ лъыхьон отрядхэм, общественнэ организациехэм ахэтхэр, республикэм игъэцкIэкIо хабзэ илIыкIохэр мэфэкI Iофтхьабзэм хэлъжъагъэх.

АР-м и ЛIышъхьэ ыцIэкIэ къызэрэгъуэгъэхэм шIуфэс къарихыгъ АР-м и ЛIышъхьэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипашэу

Владислав Федоровым. НыбжыкIэхэм якъэралыгъо шIу альэгъоу пIугъэнхэмкIэ, ягушъхьэбайныгъэ къэлэтыгъэнымкIэ фэдэ Iофтхьабзэхэм мэхъанэшхо зэрIэр ащ игушIэ къышчыгъэщыгъ.

Зэхэсыгъом къызэрэщыIагъэмкIэ, мазэм къыкIоцI гъэсэныгъэ зыщарагъэгъотырэ еджапIэхэу республикэм итхэм спортивнэ зэнэкъокъухэр ащызэхашъштых, ветеранхэр зыхэ-

лэжъэштхэ зэлукIэхэр ашIыштых, дзэ щытхъум ичIыпIэхэм яблэгъэштхы. НыбжыкIэхэр дзэ къулыкъухьыным кIэгъэгъушIугъэнхэм тегъэпсыхьэгъэ Iофми зырагъэушъомбгъушты.

Дзэм, ошъогудзэм ыкIи хыдзэм IэпыIэгъу ягъэгъотыгъэнымкIэ обществэм и IофшIэн зыахышIу хэзылхьэхэрэр къулыкъум ишIухьафтынхэмкIэ къыхагъэщыгъэх.

АР-м и патриотическэ егъэджен-гъэсэныгъэ ЗыкIэ комплексым икызызIухыни мэфэкI Iофтхьабзэм къыдхэлъытэгъагъ.

Дзэм къулыкъу щыхьыгъэным имэхъанэ зыкыгъэIэтыгъэным ыкIи къулыкъум ащытхэм ягъэхъабырын атегъэпсыхьагъэу ар зэхашагъ. Классик комплексым къыдхэлъытагъ: зэрэоштыгъэ зыщыфагъэхъабырыштыр, якпкышъол зыщапсыхьащтыр ыкIи дзэм къулыкъу шахьыным иушъхьагъухэмкIэ егъэдженхэр зыщызэхашъштыгъ. Классхэр лъэныкъо пстэумкIи ящыкIэгъэшт Iэмэ-псымэхэмкIэ зэтэгъэпсыхьагъэх.

Лентэ пIыжыбыр зызэпаупкIым ыуж комплексыр къаплъыхъанэу къекIоллагъэхэр рагъэблэгъагъэх, кIэлэеджакIохэм техникэм ыкIи лабораторием яплъынхэ амал ялагъ.

Сомэ миллиони 5,6-м ехъу пэIуагъэхьагъ

Тигъэзет къызэрэхуытыгъагъэу, Мыекъопэ районым ит станицэу Кужорскэм щашыгъэ фельдшер-мамыку пунктыр мы мафэхэм къызэIуахыгъ.

Республикэм ипашэ пшъэрылъэу къафигъэуцугъэм диштэу, гухэлъ гъэнафагъэ зыфыриIэ программэу «Къуаджэм хэхъоныгъэхэр егъэшIыгъэныр» зыфиIоу 2003—2013-рэ илъэсхэм ателъытагъэм къыдиубыгъэу мы псэуалъэр ашIыгъ. АР-м мэкъу-мэщымкIэ и Министерствэ ипашэ игуадзэу Хъут Дамирэт къызэрэтиIуагъэмкIэ, квадратнэ метри 148,4-рэ зэрылъ фельдшер-мамыку пунктым изтегъэпсыхъан зэкIэмкIи сомэ миллиони 5,6-рэ фэдиз пэIуагъэхьагъ. Ащ щышъэу сомэ миллиони 3,3-р федеральнэ гупчэм къытIупщыгъ, сомэ миллиони 2-м ехъур республикэ ыкIи сомэ мин 253-р муниципальнэ гъэпсыкIэ зыIэ «Мыекъопэ районым» ябюджетхэм къахыгъэх. ПсэолъэшI IофшIэнхэр зыгъэцкIагъэр Алыбэрд Налбий зипэщэ гъунэпкъэ гъэнафагъэ зыIэ обществэу «ЖЭУ N 6-р» ары.

Шъугу къэдгъэкIыжын, 2011-рэ илъэсым станицэу Ку-

жорскэм дэт IэзапIэм къыкIани стыгъагъэ. АР-м и ЛIышъхьэ цыфхэм IэпыIэгъу зэрафэхуштыр, аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ медицинэ учреждение зэрIэштыр пытагъэ хэлъэу а уахътэм къариIогагъ ыкIи илъэсым къыкIоцI ар ыгъэцкIэжыгъ. АщкIэ станицэм дэхэр ТхьакIушынэ Аслъан инэу къыфэрэзагъэх.

Мы аужырэ илъэххэр пшъэмэ, мыщ фэдэ фельдшер-мамыку пункт 16 республикэм къыщызэIуахыгъ, илъэсэу тызыхътым джыри 5 ашIынэу рахъухъэ. Социальнэ мэхъанэ зыIэ псэуалъэхэр республикэм ит псэупIэхэм зэкIэми адэтынхэ зэрэфар АР-м и ЛIышъхьэу ТхьакIушынэ Аслъан пчыагъэрэ къыхыгъэщыгъ, а лъэныкъомкIэ ашIэрэри макIэп. Пшъэрылъ гъэнафагъэу къуцухэрэр зшIохыгъэнхэм фэшI Iофышхо зышIэхэрэм ащыц АР-м мэкъу-мэщымкIэ и Министерствэ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр

Илъэс зэфэхьысыжьхэр

Тыгъуасэ, шылэ мазэм и 23-м, гъогурыкIоныр щынэгъончъэнымкIэ АР-м и ГъэlorышIапIэ ипашэ иIэнатIэ зыгъэцэкIэрэ Александр Курпас пресс-конференцие къытыгъ.

УпчIэхэм джэуапхэр къаритыжьын-хэм ыпэкIэ блэкIыгъэ илъэсым Iофэу ашIагъэм, тигъогухэм атехъухагъэхэм зэфэхьысыжь кIэкIэу къышIыгъ. Ащ къызэриIуагъэмкIэ, республикэм игъогухэм пстэумкIи хъугъэ-шIэгъэ 540-рэ атехъухагъ, ахэм нэбгыри 111-рэ ахэкIодагъ, 644-мэ шъобжхэр атешагъэх хъугъэ. Ащ ыпэрэ 2011-рэ илъэ-

сым егъэпшагъэмэ, хъугъэ-шIагъэр 16-кIэ, хэкIодагъэхэр нэбгыри 6-кIэ, шъобж зытешагъэхэр 32-кIэ нахь макIэ хъугъэ. Арэу щытми, кIэлэцIыкIухэр зыхэлэ-жьэрэ хъугъэ-шIагъэхэм ахэхъуагъэу къыIуагъ. ПстэумкIи хъугъэ-шIэгъэ 43-рэ агъэунэфыгъ, ахэм аныбж имыкъугъэу нэбгыри 6 ахэкIодагъ, 11-мэ шъобжхэр атешагъэхэ хъугъэ. Мыщ дэжым нахьыбэрэмкIэ кIэлэцIыкIухэр пасса-жирэу зэрэщытыгъэхэр, нахьыжьхэм ямысагъэкIэ тхымыкIагъор къызэ-ращышIыгъэр Александр Курпас къы-хигъэщыгъ.

Анахьыбэу хъугъэ-шIагъэхэр къызы-хэкIыхэрэм къатегушыIэзэ, ешъуагъэу

рулым зэрэкIэлъырытIысхьэхэрэм ип-чъагъэ уигъэгумэкIынэу джыри зэрэ-щытыр, ащ бэрэ тхымыкIагъор къы-зэрихьэрэр къыIуагъ. ПстэумкIи блэ-кIыгъэ илъэсым нэбгырэ 3840-рэ ешъуагъэу рулым кIэлъырысэу къау-бытыгъ. Джащ фэдэу нэбгырэ 2538-рэ хыкумым рихъухагъэу агъэти-с-гъэх, нэбгырэ 3252-мэ рулым кIэлъы-рысынхъу фитыныгъэр алахыгъ.

Пресс-конференциер зэрэкуагъэр, упчIэхэм джэуапэу къаритыжьыгъэхэр нахь игъэкIотыгъэу тигъэзет къыхиу-тыщтых.

ХЪУТ Нэфсэт.

КIымэфэ Олимпиадэр зыкIоштыр 2014-рэ илъэсым имэзэе ия 7-рэ мафэ къышегъэжагъэу и 27-м нэс. Сэкъат-ныгъэ зиIэ цIыфхэр гъэтхапэм и 6—16 мафэхэм зэнэкъокъуштых. ЗэхэщкIо ко-митетэу «Шъачэ-2014-рэ» зыфиIорэм ипашэу Д. Чернышенкэм билет лъэплэ дэдэхэри, цIыф жугъэхэм ащэфышъу-щтхэри зэрэщыIэщтхэр тапэкIэ къыло-гъагъ.

Джы нафэ къызэрэхъугъэмкIэ, олим-пийскэ джэгунхэм яплты зышIоигъохэм анахь билет лъэплэр сомэ мин 40, анахь пыутыр — зы сомэ минкIэ ащэфынхэ алъэкIышт. ПэшIорыгъэшъуу къызэра-лыгъагъэмкIэ, Урысыем сомэ миллиар-ди 6-м ехъу билетхэм акIихышт.

КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр

Сабыир зыер агъэунэфыгъ

Адыгэ Республикэм хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ и Мини-стерствэ къызэритырэмкIэ, шылэ мазэм и 14-м къышегъэжагъэу и 20-м нэс республикэм бзэджэшIэ-гъэ 99-рэ щызэрахъагъ. Ахэр укIыгъэ Iофэу 1, хъун-кIэн бзэджэшIагъэу 2, тыгъуагъэхэу 22-рэ, гъэпцIагъэ зыхэлэ бзэджэшIэгъэ 17, экономикэм ылъэныкъокIэ бзэджэшIэгъэ 29-рэ, нэмыкIхэри. Хэбзэихъухагъэр зыукъогъэ нэбгырэ 89-рэ къаубытыгъ, бзэджэшIагъэу зэхафын алъэкIыгъэр процент 85-м ехъу. БлэкIыгъэ тхымафэм Адыгеим игъогухэм хъугъэ-шIэгъэ 7 къатехъухагъэу гъогу-патруль къулыкъум иIофышIэхэм агъэунэфыгъ. Ахэм зы нэбгырэ ахэ-кIодагъ, нэбгыри 10-мэ шъобж зэфэшъхъафхэр ате-щагъэх хъугъэ. Ешъуагъэу рулым кIэрысхэу водитель 80 къаубытыгъ.

Щылэ мазэм и 13-м, сыхъа-тыр 22.30-м аджэ Мыекъопэ районым ит поселкэу Камен-номостекэм щычIадзыгъэ са-быир къагъотыгъ. Мыщ фэ-гъэхыгъэ къэбарыр полицием иIофышIэхэм къалыгъIэсыгъ мы псэупIэ дэдэм дэс бзыл-

фыгъэу илъэс 31-рэ зыныб-жым. Ащ къызэриIуагъэмкIэ, чыхIэным кIоцIышыхьэгъэ са-быир иунэ пчъэлупэ къыши-гъотыгъ, пшъэшъэжыые цы-кIум илъэсрэ ныкъорэ фэдиз ыныбжыр.

Следственнэ-оперативнэ

купым хэтхэр мы чIыпIэм псынкIэу къэсыгъэх. Хъугъэ-шIагъэм лъапсэу фэхъугъэр зэхэфыгъэным фэгъэзэгъагъ УФ-м хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ и Мыекъопэ район отдел ипашэу Олег Гур-шиныйр.

Сабыир район гупчэ сымэ-джэщым къашагъ, ащ ипса-уныгъэ изытет зэрагъэшIэным фэшI медицинэ уплэкIунхэр зэхащагъэх, джы пшъэшъэ-жыые цIыкIум ипсауныгъэ изытеткIэ зи шынагъо щылэп.

Сабыир зыер, мы хъугъэ-шIагъэм шыгъуазэхэр зэгъэшIэ-гъэнхэм апае полицием икъу-лыкъушIэхэм Iофтхэбзэ гъэ-нэфагъэхэр зэхащагъэх ыкIи ащ шIуагъэ къытыгъ. Къызэ-рэнэфагъэмкIэ, пшъэшъэжы-ем янэр илъэс 17 зыныбж

бзылфыгъэ ныбжыкIэу мы псэупIэ дэдэм щыпсэурэр ары. Ыпэрэ пчыхэм, сабий цыкIур изакъоу унэм къыригъани, ар икIыгъ. А уахътэм ащ дэжэ хъэкIапIэ хульфыгытIу къэ-кIуагъ. Унэм зи зэримысыр залъэгъум, дэгъоу ешъогъэ нэбгыритIум сабыир къашти, зы хульфыгъэр зыдэпсэурэ бзылфыгъэм иунэ къэкIолла-гъэх, пчъэлупэм пшъэшъэжы-ер къыIуагъани, IукIыжы-гъэх.

Нэбгырищыри къаубытыгъ, административнэ протоколхэр зэхэгъэуцуагъэх. Полицием ыгъоигъэ къэбархэр след-ственнэ къулыкъухэм алэкIа-гъэхъагъэх.

Адыгеим щыпсэурэ пенсио-неркэу илъэс 83-рэ зыныбжыр зыдэхъугъэр амьшIэу блэкIы-гъэ илъэсым кIодыгъагъэ. По-лицием икъулыкъушIэхэм зэха-щэгъэ оперативнэ-лтыхъон Iофтхэабзэхэм къызэрагъэлъэ-

гъуагъэмкIэ, зыныбжэ хэкIо-тэгъэ бзылфыгъэр ауКIыгъэу уегуцэфэнэу щытыгъ. Ащ фэшI уголовнэ Iоф къызэIуахыгъагъ.

УкIыгъэ Iофым хэщагъэу зэ-гуцафэщыгъэхэр илъэс 30 зы-ныбжэ хульфыгъэу Шытхьэлэ районым щышъу, Мыекъуапэ щыпсэуштыгъэр ары. Ау хэ-бзэхъумэкIо къулыкъухэм ар къаубытынэу игъо имыфэхэу, зигъэбылфыжыгъагъ. Мэзэ зауэрэ ащ лыхъухъэх ыкIи илъэсэу тызыхэтым щылэ ма-зэм и 15-м къалэу Новороссийскэ къыщаубытыгъ. Мы уахъ-тэм хульфыгъэр Мыекъуапэ къашэжыгъ, ащ ылъэныкъокIэ зэхэфын-оперативнэ Iофтхы-абзэхэр рагъэкIокIых.

Полицием иIофышIэхэм пэ-шIорыгъэшъуу зэрагъэунэ-фыгъэмкIэ, нэбгыритIум азы-фагу зэмызэгъыныгъэ къитэ-джагъ, бзэджашIэм ыукIыгъэ пенсионеркэр псыхъоу Шъхъа-гуащэ хидзэжыгъ.

Лъэпкъ зекIоныр гъэшIэгъоны

Тыдэ укIуагъэми Шъачэ щыдах. Сыдигъуи ар зыгъэпсэфынэу кIо-рэ цIыфхэм агу рихъэу, къыща-кIухъэу ыкIи зыщапIыхъэу щыт. 2014-рэ илъэсым къалэм шыкIошт Олимпиадэм зызэрэфагъэхъазы-рырэм къыхэкIэу джы ащ игъогу-хэмрэ ичIыпIэ зэфэшъхъафхэмрэ псэолъакIэхэр бэу ащашIых, гъо-гухэр агъэкIэжыых. Ащ дыкIыгъоу Олимпиадэм хэлэжьэщтхэми, ахэм яплышIт цIыфхэми, хъакIэхэми яуахътэ гъэшIэгъонэу агъэконым пэе къалэм имэрэу А. Пахомовым унашъоу ышIыгъэмкIэ экологичес-кэ ыкIи этнографическэ зекIоным

икIэрыкIэу мыщ зыщарагъэушъом-бгъушт.

Шъачэ зыгъэпсэфын Iофыгъо-хэмрэ зекIонымрэкIэ и Гъэlorы-шIапIэ къызэриIорэмкIэ, къыхъэгъэ 2013-рэ илъэсым къалэм ичIыгухэм къахиубытэрэ чIыпIэхэм лъэпкъ ыкIи унэе зыгъэпсэфыпIэу ащыIэхэр зыгъэпсэфаклохэм арагъэлъэгъухэу рагъэжэщт. Анахъэу лъэпкъ зе-кIоным анаIэ тырагъэтышIт, хъакIэ-хэм Шъачэ щыпсэурэ лъэпкъ зэфэ-шъхъафхэм акультурэ, япсэукIэ, ящыгъынхэр зэрэшIогъэшIэгъо-нышIтхэр гъэнэфагъэ. Аужырэ илъэсым зыгъэпсэфаклохэм нахь якIэсэ чIыпIэхэр къыхэ-щыгъэх. Ахэм ащыщ шапсыгъэ къуаджэу Шэ-хэкIэй ыпшъэкIэ щы-Iэ «Псыкъефэх 33-р». Джащ фэдэу адыгэ уна-гъом зэтыригъэпсы-хъэгъэ гъэпсэфыпIэу «Кавказ Iанэри» хъа-кIэхэм агу рехъы. Ар псыкъефэххэм апэб-лагъ, зыщыбгъэпсэфы-ным тегъэпсыхъагъ, адыгэ шхынхэм ялэшIу-гъэ щыууплэкIушъушIт.

Олимпиадэр къэмы-сызэ «Вольница», «Псы-хъочIэ гъушъыгъэр», «Ермэл псэупIэ» зыфи-Iорэ ыкIи нэмыкI зыгъэ-псэфыпIэхэри къызэIуа-хыжьыштых. Мэзхэмрэ къушъхъэхэмрэ лъэсэу къакулуханхэр зыкIасэ-хэм апае кIэхэу гъогу-уанэхэр къыхахыштых.

(Тукорр.).

КЪЭБЗЭНЫГЪЭР

Къоджэдэсхэр ыгъэгъушIуагъэх

Теуцожь районымкIэ Джэ-джэхьэблэ къоджэ псэупIэм чылэгъуипIл хахъэ: Джэджэ-хъабл, Къунчыкъохъабл, Тэухъабл, къутырэу Город-скоир. ЗэкIэмкIи ахэм унэ-гъо 550-м ехъу адэс. Хэ-кIыжьхэм, пыдзафэхэм ядэ-щынкIэ джырэ нэс ахэр бырсыр хэтыгъэх. Сыда-пIомэ ахэр зыращэлэнхэ алъэкIышIт чIыпIэхэу афа-гъэнэфагъэхэр къуаджэхэм апэчыжьэх. Ахэм мыжьуа-кIэ зытетэкъогъэ гъогухэр якIухэу щытэпыш, кIымэфэ мазэхэм е ошх-ос лъэхъанэу къызыщыхэкIырэм уякIо-лэнкIэ кIынэу щыт. Хэ-кIыжьхэмрэ пыдзафэхэрэм-рэ рыдашынхэу автомаши-нэ унэгъо пстэуми яI пIон-плъэкIышIтгэп.

А зэпстэум къыхэкIэу афамыгъэнэфэгъэ чIыпIэхэм хэкIыжьхэмрэ пыдзафэхэм-рэ ащаратэкъухэу къыхэ-кIыштыгъ, чIыпIэ дахэхэр ауцIэпIыштыгъэх, жыбгъэм зэрихъэхэу хуштыгъэ. Хэ-кIыр зэрыл дзыохэм ас-фальт гъогубгъухэм уащы-IукIэщтыгъ. Мы кIыныгъом идэгъэзыжын илахышIу хишIыхъагъ Джэджэхьэблэ чIыпIэ коим итхымагъэу джырэблагъэ хадзыгъэ Хэ-шъуанэкъо Мыхъамэт. Те-лежкэр зыпышIэгъэ трак-тор ащ аригъэгъэхъазы-

рыгъ. ИлъэсыкIэр къызе-хьэм Джэджэхьэблэрэ Тэ-ухъаблэрэ къаригъэкIухыи, къоджэдэсхэм макъэ аригъэ-Iугъ шэмбэт мафэ къэс сы-хъагыр 11-м ехъулэу къуа-джэхэр къыкIухъэхэзэ уна-гъохэм къадэкIыгъэ пыдза-фэхэр ащ зэрэдищышIтхэм ехылагъэу ыкIи а сыхъа-тым ехъулэу пыдзафэхэр дзыохэм арылэу къагъэ-хъазырын зэрэфаер ара-Iуагъ. Джэджэхьэблэ щылэ зыхъугъэм къышъублагъэу ащ фэдэ къыхэкIыгъэпти, цIыфхэр лъэшэу ыгъэгъу-шIуагъэх, ау зышIошъ мы-хъугъэхэри къахэкIыгъэх. АриIуагъэр Мыхъамэт ыгъэ-цэкIэжыгъ, тракторыр къе-кIокIызэ зыфилогъэ мафэм пыдзафэхэр дищыгъэх. Кы-зэрэсIуагъэу, ыпэкIэ фэдэ къыхэкIыгъэпти, а хъугъэ-шIагъэр къоджэдэсхэмкIэ гушIогъошхо хъугъэ.

— Къэбзэныгъэр анахь Iофыгъошхоу сынаIэ зытез-гъэтышIтхэм ащыщ, — къы-тиIуагъ Мыхъамэт тикъо-джэдэсхэм ягушIогъошхо гъэзетеджэ пстэуми алъыд-гъэлэсы тшIоигъоу тызеуп-чIым. — Тихэгъуашъхьэхэр, тичэу лъапсэхэр, тигъогуб-гъухэр зэрауцIэпIыхэрэр губгъэн. Джы мэфэ гъэнэ-фагъэм тегъэпсыкIыгъэу хэ-кIыжьхэр чылагъохэм адэт-

щыхэзэ тшIышIт. Тхымафэм зэ — бэрэскэххо мафэм Къунчыкъохъаблэрэ къуты-рэу Городскоимрэ, шэмбэ-тым Джэджэхьэблэрэ Тэуе-хъаблэрэ тракторым Iоф ащишIэшт. Тракторым тес механизаторэу ГъукIэлI Хызыр IэпыIэгъоу иI Джар-мэкъо Хъазрэт.

Пчэдыжым къутырэу Городскоим тыкIозэ ащ идэ-хъагъум автомашинэ псын-кIэхэр Iутхэу, кIалэ горэхэми гъогубгъум щызэтырихьэгъэ тхылыгъэпIэхэр, пакетхэр, нэмыкIхэр къыщаугъоихэзэ Iальмэкъ цыкIухэм араль-хъэхэу зэрэщытлэгъугъэр тшIогъэшIэгъонэу Мыхъа-мэт зетIош, ащи джэуап къыритыжьыгъ.

— Непэ мэфэку маф. Ар «къэбзэныгъэм имэфэку маф» зыфаIоу агъэнэфагъэр ары. КIалэу плъэгъугъэр къутырэу Городскоим иад-министраторэу Владимир Зинченкэр ары. Неущ трак-торыр къекIокIы зыхъукIэ гъогубгъухэр агъэкабзэ-хэзэ ратэкъошт хэкIыхэр ащ къаригъэгъушIоштыгъэх. Сэ Джэджэхьэблэ сышъышъ, а пшъэрылтыр сэри тикъуа-джэ щысэгъэцэкIэ.

ТигушIогъошхоу зигугъу къэсшIыгъэр районым ит адрэ къуаджэхэми щысэ-шIу афэхъугъагъэмэ, къэ-бзэныгъэм пстэуми анаIэ зэрэтетыр нафэ къэхъу-штыгъэу, цыфхэри а псэ-укIэм нахь есэштыгъэхэу къысшIошIы.

НЭХЭЕ Рэмзан.

4 КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр

ЕшIэнхэу хъазырых, ау... Зыгъэфедэрэр макIэ

Хоккей ешIэнэу зикIасэхэм лигэ ти́республикэ кышчызIуахыгъ. Ар зигукъэкIыгъэр ыкIи ипачэр мы джэгукIэр зикIасэ Андрей Соломыкин ары. Джыдэдэм хоккей ешIэхэу лигэм хахъэхэрэм япчъагъэ нэбгырипшIым кIэхъэ къодый, ау фэдэ шIоигъоныгъэ зилэр бэкIэ нахъыб. Пэрыохъур — зыщагъэсэшт чIыплэ хъыгъэ ти́республикэ итэп. Джырэ уахътэм хоккей ешIэхэрэр Краснодар краим ит псэупIэу Выселки, къалэхъу Краснодарэ Ермэлхъаблэрэ тхъамафэм щэ кIохъэ, яIэпIэсэныгъэ хагъахъо. Краснодар краим икомандэхэм ахэр ахэтхэу хоккей ешIэх.

Зыпылгъэ Иофыр шIу зэралъэгъурэм пае мылкъоу тырагъэкIуадэрэми шъхъасыхэрэп. Мы спорт лъэпкъым тегъэпсыхъыгъэ шъуашэм гурытымкIэ буасэр сомэ мин 50-м нэсы.

Гухэлъ благъэхэу лигэм хэтхэм яIэмэ ащыщ псэупIэхэу зыдакIохэрэмкIэ зы чIыплэ кыыхахынышъ, зыщагъэсэныр. ЯхъопсэпIэр — зы командэ агъэпсынышъ, республикэр зэнэ-къокъу зэфэшъхъафхэм къащагъэлъэгъоныр ары. Ащ хэтшIахэм якыхъахынышъ — хоккей зикIасэу республикэм щыпсэурэр зэрэбэр зэхэщакIохэм къало.

Хоккей ешIэ зышIоигъохэу кIымафэр кызфэгъэфедэнэу ежэхэрэм япчъагъэ макIэп, ау джырэ уахътэм ом изытети ахэм ягугъэхэр кыгъэгъэпкъэжыгъэп. IэрышIыгъэ мылым изтегъэпсыхъан илофигъо къэуцугъ. Ар щылэ хъумэ, хоккей зикIасэхэу хымэ командэхэм ахэтхэри, ар зыхъопсэпIэ ныбжыкIэхэри зэрипхышIах, мы спортым ыльэныкъокIи ти́республикэ гъэхъагъэхэр ышIын ыльэкIышIах.

МЭШIЛЭКЪО Саид.

Интернетым иамалхэр зыгъэфедэу Адыгеим щыпсэурэр процент 26,2-рэ. Мыр гурытымкIэ Урысыем исым процент 46,9-кIэ нахъ макI. Ау Темыр Кавказым ишъолгырхэм ащыщыбэмэ мылэныкъомкIэ ти́республикэ апэ ит. 2011-рэ илъэсым изэфэхъысыжъхэмкIэ, анахъ макIэу Интернетыр зыщагъэфедэхэрэм ащы-

щых Ингушетьер (% 2,7), Дагъыстаныр (% 4,3), Чэчэн Республикэр (% 4,6), Къэрэщэе-Щэрджэсыр (% 19,3).

Мы зэфэхъысыжъхэр зышIыгъэхэр къэбарлыгъэIэс агентствэу «Рейтинг» зыфиIорэм иэкспертхэр арых.

Интернетыр зэрагъэфедэрэмкIэ апэ итхэр къалэхэу Москварэ

Санкт-Петербургрэ. Ахэм ащыпсэухэрэм япроцент 71,9-мэ ыкIи 71,3-мэ дунэе хытыгъур кызфагъэфедэ. Апэрэ чIыпIипшIыр зыIыгъэхэм джаш фэдэу ахэтых Ямало-Ненецкэ ыкIи Ханты-Мансийскэ автономнэ округхэр, Тюменскэ, Архангельскэ ыкIи Челябинскэ хэкухэр.

Адыгеим нэбгырэ мин 442-рэ шпэсэумэ, Интернетым иамалхэр кызфэгъэфедэхэрэм япчъагъэ нэбгырэ мини 116-рэм кIахъэ.

«Жъогъобыныр» кыдэкIыгъ

БлэкIыгъэ илъэсымкIэ «Жъогъобыным» иаужырэ номер мы мафэхэм кыдэкIыгъ.

ИлъэсыкIэм фэгъэхыгъэ тхыгъэхэмрэ сурэтхэмрэкIэ номерым инэкIубгъохэр кырегъажъэх. Ахэм къакилъэкIо рубрикэу «ТитхакIохэм яюбилейхэр» зыфиIорэр. Ар «Жъогъобыным» иредактор шъхъалэщтыгъэу Бэб Нурбий псаоу шылагъэмэ ыныбжы илъэс 75-рэ зэрэхъушIыгъэм фэгъэхыгъ. МэщбэшIэ Исхъакъ, Хъунэго Нурет ыкIи Къуикъо Шыхъамбий ным пае аусыгъэхэм къахъыгъэ пычыгъохэри журналым дэтых. НэкIубгъо-

хэр сурэтхэмкIэ гъэкIэрэклагъэх.

«Жъогъобыным» кыдэкIагъэхэм ащыщых кIэлэеджэкиIо цыкIухэм агу рыхъырэ нэкIубгъохэу «ЗемыгъэзэшI», «Нэлуасэ зыфэшIушI», «Жъогъобыным иныбджэгъухэр» зыфиIохэрэр. Джаш фэдэу номерым кышчыхауыгъэх рассказэу «Хэта ным нахъ шIу ыльэгъурэр?», усэ кIэлкIхэр, къэбархэр, адыгэ пшысэхэр, рубрикэу «Спортым идунай». «Тхылы-кIэхэр» зыфиIорэм тиеджакIохэр тхылытIу нэлуасэ зыфишIыгъэхэр. Зыр Ожъ Аскэрбий кыдигъэкIыгъэу «Сэ лытакIэ зсэгъашIэ» зыщэр ары. Мыщ кыдэкIа-

гъэ усэхэр тыкъэзыуцухъэрэ дунаим фэгъэхыгъэх, псэушъхъэхэр кIэлэцIыкIухэм шIу ягъэлъэгъу-гъэнхэм фэгъэпсыгъэхэри дэтых, нэнэжъ-тэтэгъхэм, ны-тхэм ягъэсэпэтхыдэхэр кыдэкIагъэх. Усэ пэпчэ имэхъанэ елгытыгъэу сурэт игъус. «Дом, где возвышаются сердца» зыфиIорэ тхылыр зытыхыгъэр Пэнэшъу Хъазрэт. Ар ямышIыкIэу гъэпсыгъэ. Ти́республикэ щызэлъашIэрэ цыфхэм ащыщхэр япхъорэлъфхэмрэ якъорэлъфыхэмрэ афэгъушIохэу сурэтхэр кыдагъэхъагъэх. Ахэм тхылыр кыагъэкIэрэклагъ, кыагъэбаигъ.

• КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр •

ПАРЛАМЕНТЫМ
ИКОМИТЕТХЭМ

Депутатхэм яIофшIэныгъошхуагъ

КызызтынэкIыгъэ 2012-рэ илъэсыр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм юби́лей илъэсэу хагъэунэфыкIыгъ. А илъэсыр зэрэщытыгъэр ыкIи тапэкIэ гухэлъэу яIэхэр джырэблагъэ кытфилотагъ Парламентым псэолъэшIынымкIэ, транспортымкIэ, зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи унэ-коммунальнэ хъызмэ-тымкIэ икомитет итхъаматэу Игорь Ческидовым.

— КызызтынэкIыгъэ илъэсым узипэщэ комитетым иIофшIэнкIэ сыда анахъ шъхъалэу щытыгъэхэр, сыда а пIалъэм кыжъудэхъугъэхэр?

— Комитетым Иоф зеришIагъэм сыкытегушыIэным ыпэкIэ хэзгъэунэфыкIы сшIоигъу ащ хэт депутатхэр хызмэт-зехъаным илъэныкъо зэфэшъхъафхэм зэращылажъэхэрэр. Депутат пшъэрылхэр гъэцэкIэгъэнхэм дыкIыгъоу, ахэм промышленностым, псэолъэшIыным, гъогу хызмэтым ыкIи энергетикэм IэнэтIэ зэфэшъхъафхэр ащызэрахъэх, пшъэрылхэр зэмлэужыгъохэр ащагъэцакIэх. Нэбгыриблым щыщхэу шыр зэлугъэкIэгъу заулэ хъугъэу Къэралыгъо Советым — Хасэм идепутатэу хадзыгъэх, депутат ИофшIэнымкIэ опыт дэгъу яI. ТиIофшIэн нахъ дэгъоу зэхэщэгъэнымкIэ ахэм яшIогъэшхо къагъакио.

ЦIэу иIэмкIэ комитетыр зыпылхъэныгъохэр къэошIэх. Тифытынгъэхэм атегъэпсыкIыгъэу кызлэгъэпсыным, унэхэр шIыгъэнхэм, гъогу хызмэтым, транспортым ыкIи унэ-коммунальнэ хызмэтым япхыгъэ Иофыгъохэр хэбзэ-ихъушъэ ИофшIэнымкIэ тэгъэ-лорышIэх. Сисэнэхъатэгъухэм пшъэрылхэр шъхъалэу зыфалэгъужы республикэ хэбзэгъэуцугъэхэм игъэкIотыгъэу Иоф

адэшIэгъэныр ыкIи дэгъоу гъэхъазыгъэнхэр. Ащ пае тизэхъыгъэхэм депутатхэр шIоу ащызэнэкъокъух, хэти исплы-кIэхэр ыумыушъэфэу къелох, ахэр зэрэпхыригъэкIышIахэм пылх. ГушыIэм пае, джаш фэдагъ Адыгэ Республикэм таксийхэм Иоф зэрэщашIэшIым ыкIи автомашинэхэр тазыр зыпылхъэуцупIэхэм зэраращэлIэштхэм яхылыIэгъэ законопроектхэр дгъэхъазыгъэхэ зэхъум. ХэзгъэунэфыкIы сшIоигъу республикэ хэбзэгъэуцугъэхэр дгъэхъазырыхэ зыхъукIэ тэ ти́сплыкIэхэм ямыза-къоу, муниципальнэ образованиэхэм яшIоигъоныгъэхэр ренэу кызырэдэтлгытэхэрэр.

КызызтынэкIыгъэ илъэсыр тикомитеткIэ ИофшIэныгъошхоу щытыгъ. Комитетыр зыфэгъэзэгъэ лэныкъомкIэ Къэралыгъо Советым — Хасэм Адыгэ Республикэм изакон пчъагъэ ыштагъ. Ахэм ащыщых «Энергиер кIэуагъоэгъэным ыкIи ащ шIуагъэу кытырэм хэгъэхъогъэным ехыла-гъ», «ЗычIэсыхэрэ муниципальнэ унэ уплэкIуныр зхащэ зыхъукIэ муниципальнэ псэупIэ уплэкIуным фэгъэзэгъэ къутамэмрэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хэбзэ къутамэу псэупIэ уплэкIуным фэгъэзэгъэмрэ Иоф зэрэщашIэрэ шIыкIэм ехыла-гъ» зыфиIохэрэр, ыпшъэкIэ зыцIэ кышщес-луагъэхэр, нэмыкIхэр.

— Депутатэу ушытзэ комитетим, общественнэ совет, рабочэ куп зэфэшъхъафхэм уахэт. Ахэр зыхэплэхэрэ Иофыгъохэр комитетыр зыфэгъэзэгъэ лэныкъомкIэ адиштэхэу гъэпсыгъэхэ?

— Адештэх. ХэдакIохэри зэрадыхэтыхэу, ахэм зыщатегушыIэхэр Иофыгъохэр республикэм щыпсэухэрэм яшIоигъоныгъэхэм ателытагъэхэщ, кыкыокIырэ кыныгъохэр дэгъэзыжыгъэнхэм тегъэпсыкIыгъэ екилолIэхэр агъэфедэх. ГушыIэм пае, блэкIыгъэ илъэсым ишэкIогъу мазэ Адыгэ Республикэм и Прокуратурэ и Обществени советэу сэри сызыхэтым щытегушыIэгъагъэх хылыгъэшхохэм ателытэгъэ автомашинэхэм ти́республикэ хылыгъэхэр зэрэщызэрашхэрэм ехылыгъэ кыныгъом. А Иофым нэпэ бэ ыгъэгумэкIырэр. ЕтIани Адыгеим имызакъоу, нэмыкI

субъектхэми джы а кыныгъом ащылолIэх. Сыда пIомэ автомобиль гъогухэр ашIыхэ зэхъум къэралыгъо шапхъэхэу зэрыгъуазэщтыгъэхэм джырэ хылыгъэшхохэм афэдэхэр тигъогухэм ащызэрашхэу ыгъэнафэщтыгъэп. Джы а Иофым хэплэжыгъэн фаеу хъугъэ гъогухэр псынхIэу зэщамыгъэ-къонхэу гъэпсыгъэным фэшI. Ащ пае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм Къэралыгъо Думэм, Правительствэм афэкIорэ джэпсалхэ ыштэгъагъ. Автомашинэшхохэм хылыгъэшхохэр зэрашхэзэ гъогухэр зэракъутэхэрэр экономикэ Иофыгъоу зэрэщытым имызакъоу социальнэуи щыт.

— Гъогухэри, транспортри Иофышхоу щытых. Ауми, цыфхэр, хэдакIохэр пстэуми анахъ зыгъэгумэкIыхэрэр унэ-коммунальнэ хызмэтым, осэ гъэпсыным яхылыIэгъэ кыныгъохэр ары. А лэныкъомкIэ комитетым сьд фэдэ Иофыгъохэр зэрихъагъэхэ?

— Джыри зэ къэсэIожыи Къэралыгъо Советыр — Хасэр хэбзэхъухъэ къулыкъоу зэрэщытыр ыкIи ежъ фитыныгъэу илэхэм атегъэпсыкIыгъэу иIофшIэн зэрэзэхышхэрэр. Уасэхэр тэрэп зыгъэнафэхэрэр. Ахэр егъэнафэх Адыгэ Республикэм фэшIыкIэ зэхэщэгъэ икылыкъу осэ гъэпсыныр къэралыгъом ыгъэнафэу щытыным ехылыIэгъэ ГъэlorышIапIэм. Арэу щытми, депутатхэм — комитетым хэтхэм а Иофыр Iэ-кIыб ашIырэп. Депутат пэпчэ иIофшIэн илъэныкъо шъхъа-Iэу щыт цыфхэм алуIэгъэныр,

адэгущыIэгъэныр, зыгъэгумэкIыхэрэ кыныгъохэр зэхэфыгъэнхэр. Тидепутатхэм акIуачIэ кызырихъэу Иоф дашIэ къалэхэмрэ районхэм япсэупIэхэмрэ социальнэ мэхъанэ зилэ Иофыгъохэм мылкъур нахъыбэу ащыпэIугъэхъэгъэным: еджапIэхэр, культурэм иунэхэр зэтегъэпсыхъажыгъэнхэм, псэупIэхэр зыфэныкъо лэныкъохэм, унэ-коммунальнэ хызмэтым.

— ИлъэсыкIэм тыхэхъагъ, апэрэ мазэр кызызтынэкIы. ТапэкIэ комитетым сьд фэдэ гухэлъхэр ыгъэнафэхэра, сыда депутатхэм анахъу анаIэ зытырагъэтын агу хэлъыхэр?

— КызызтынэкIыгъэ илъэсым итыгъэгъазэ Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ ыштагъ Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу «Урысые Федерацием ПсэупIэмкIэ икодекс ыкIи Урысые Федерацием изаконодательнэ акт зырызхэм зэхокIыныгъэхэр афэшIыгъэнхэм ыкIи Урысые Федерацием изаконодательнэ актхэм яположениэхэм кIуачIэ ямыIэжъэу лытыгъэнхэм ехыла-гъ» зыфиIорэр. ЗэхокIыныгъэхэм къахеубытэ фэтэрыбэу зэхэт унэхэр куоу гъэцэкIэжыгъэнхэм мылкъу пэлузыгъэхэрэ шъолгыр гъэпсыкIэхэр зэхэщэгъэнхэр. Ащ ыпкъ кыкIэу Урысые Федерацием исубъектхэм хэбзэхъухъан шIыкIэм тетэу агъэlorышIэнэу щыт фитыныгъэшхохэр аратыгъэх.

ТизэдэгущыIэгъу икIэухым къасло сшIоигъу федеральнэ хэбзэгъэуцугъэхэм зэхокIыныгъэхэр зэрафэхъухэрэм диштэу субъектхэм аратыгъэ фитыныгъэхэм атегъэпсыкIыгъэу республикэ законодательнэ базэри ренэу нахъышIоу гъэпсыгъэ зэрэхъурэр ыкIи хэбзэгъэуцугъэхэм зэхокIыныгъэхэр зэрафэхъухэрэр. Арышъ, кызырэсшIошIырымкIэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм джырэ изэлугъэкIэгъу хэт депутатхэр ИофшIэн ямыIэу къэнэштхэл.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

КЪЭРАЛЫГЪО ХЭБЗЭ ИОФЫШЭШХОУ НЭПШЭКЪУЙ САХЫДЭ
КЪЫЗЫХЪУГЪЭР ИЛЪЭСИ 100 ХЪУГЪЭ

Шыпкъагы лыгы хэлыгы

Зигугъу къэс-
шышт цыфыр
иофшаклэклэ
Адыгеим имы-
закъоу Красно-
дар крайи мы-
зэлашэщтыгъ,
шыпкъагъэ,
лыгыгъэ зыхэлъ
пащэу Иоф дэзы-

шлагъэхэми, цыфэу тефагъэхэми Нэпшэкъуй Сахыдэ агу къинэжыгъ. Ар псаоу шылагъэмэ, ыныбжъ илээсишъэ хуштыгъагъэ. Игъашлэ партийнэ ыкли советскэ Иофшэным фигъэлэжъагъ, илээс 14-м ехъурэ Адыгэ хэку исполкомым и Тхьамэтагъ, Хэгъэгу ззошхом чанэу хэлэжъагъ. Мэкъумэщышлэ унагъом кыхъухъэгъэ клалэм еджэным, Иофшэным гуетыныгъэшхо зэрафырилэм ишлуагъэклэ хэкум шызэлашлэрэ къэралыгъо пэщэ лэнатлэм нэсыгъагъ. Патриот шыпкъэу ыкли интернационалистэу ар адыгэхэми урысхэми агу къинэжыгъ.

Нэпшэкъуй Сахыдэ Иофшлагъэ уасэ къестынэу пшъэ-рыль зыфэсшыжырэп, ащ пае ушэтын Иофшэнышхо пшлэн фае. Ау ащ ехылаагъэу зэхэс-хыгъэм ыкли сызэджагъэм амал къысаты ищылэныгъэ-клэ, Иофшаклэклэ я XX-рэ ллэ-шлэгъум Адыгеим итарихъ анахъ кыхъухъэрэ советскэ Иофшлэу зэрэхъагъэр къэслонэу.

Илээс зэфэсшыафхэм Адыгэ автоном хэкум, къэралыгъо ыкли партийнэ лэнатлэхэр шы-зыгъэцклагъэхэр цыф зэфэ-сшыафхыгъэх, ау ахэр зэклэри зы зышшыгъэрэ яхэгъэгу шлу зэралэгъурэр, ялэпкъ нахъ баеу, нахъ насыпшылоу шылэнэу зэрэфэжъэхэр, ащ зэрэфэлэ-жъагъэхэр ары. Ахэм ащышыгъ Нэпшэкъуй Сахыди. 1912-рэ илээсым, тыгъэгъазэм и 22-м Шэуджэн районнымклэ къуаджэу Къыбыхъаблэ мэкъумэщышлэ унагъом ар кыхъухъагъ, ятэу Тлахырэ революцием ыпэклэ чыгулэжъэу шытыгъ. Политическэ партиехэм ахэтыгъэп, сьд фэдэрэ дзи къулыкъу шы-хыгъэп. Тлахырэ клэлэцлы-клуй илагъ, Сахыдэ ахэм яблэ-нэрагъ. Янэрэ ятэрэ ядунай шлэху ахъожыгъ, тлури а зы илээсым дунаим ехыжыгъэх. Сабый ибзу къэнагъэхэм ащы-щэу Сахыдэ ятэшэу Мэщфэ-шлу иунагъо 1924-рэ илээсым нэс щалыгыгъ. Ащ кыкълэбь-клогъэ илээситлэм ар къуты-рэу Ореховым дэт клэлэцлыкы Унэм члэсыгъ. Зянэ-зятэ зимы-лэжъ сабийхэр а лъэхъаным ащ члэсыгъэх. Ахэр еджэнху ыкли рыпсэунху сэнэхъат зэрагъэ-гъотынэу Совет хабзэм амал къаритыштыгъ.

1926-рэ илээсым кышэ-гъэжъагъэу Адыгэ опынтэ-по-казательнэ еджаплэм, клэлэ-егъэдэжэ техникумом аще-джагъ ыкли дэгъоу кыухы-гъэх. Краснодар дэт клэлэгъэ-джэ институтым ыуж Едэпсы-кье гурыт еджаплэм пащэ фа-шыгъ. Етланэ Хьатыгъужы-кье гурыт еджаплэм илээситло клэлэгъэджэу Иоф шылаагъ.

1939-рэ илээсым С. Нэпшлэ-кьуйр Дзэ Плыжыгъым ащ. Советскэ-фин заом хэлажъэ, Хэгъэгу ззошхом иапэрэ мафэ-хэм къащегъэжъагъэу къэра-лыгъор кыухъумагъ. Прибал-тикэр, Беларусыр, Польшэр шыафит шыжыгъэнхэм фэ-зэуагъ, заор Германием (Потс-дам) шиухыгъ. Красноар-мейцэу ригъажы стрелковэ взводым икомандирэу заор ыухыгъ. Ар оклоф 3 къаулагъ.

Лыхъужыныгыгъ хэлъэу зэрэ-зэуагъэм ишыхъатых орден-ху ыкли медальху кыфа-гъэшшоагъэхэр. 1946-рэ илээсым пэщэныгъэ Иофшэныр регъэжъэжы. Илээс зэкълэбьклогъэм ар еджаплэм, етланэ районом япэщэагъ, Шэуд-жэн райисполкомым итхьа-матэ игодзагъ, 1951-рэ илээ-сым, мэлылфэгъум и 14-м Нэпшэкъуйр депутатхэм я Шэуджэн район Совет испол-ком тхьаматэу хадзы. Илээси 3 тешлагъэу депутатхэм я Адыгэ хэку Совет исполком и Тхьаматэу агъэнафэ.

Краснодар крайисполкомым иунашъоклэ хэку исполкомым и Тхьаматэ ыгъэцклен фаехэр кыфагъэнафэх. Мы лэнатлэр Нэпшэкъуйр 1954-рэ илээсым кышэгъэжъагъэу 1968-м нэс

ыгъэцклагъ. Совет хабзэр зы-шылагъэм кыклогъ Хьахъура-тэмклэ къебгъэжъэнышъ а лэ-натлэм нэбгырэ 13 лутыгъ. Ау Сахыдэ нахъыбэрэ а чыплэм шылэжъагъэ къахэклыгъэп. Сэ сишлэшылкэ ар бэмэ япхы-гъагъ. Ау Нэпшэкъуйр ишэн, иакъыл бэ зэралыгыгъагъэм, Иофшаклэм зэрэфэлэзагъэм уехъырэхъышэнэу шытэп.

Хэку исполкомым и Тхьамэ-тэ лэнатлэр зегъэтылым Крас-нодар крайисполкомым соци-альнэ Иофхэм афэгъэзэгъэ от-делым ипащэу ар агъэнафэ ыкли 1977-рэ илээсым имэкъу-огъу мазэ нэс ащ щэлажъэ. Етланэ союзнэ мэхъанэ зилэ персональнэ пенсионерэу Иоф-шлэн еухы. Дунаим ехыжыфэ ар Краснодар шыпсэуагъ.

КПСС-м и Адыгэ хэку ко-митет Нэпшэкъуйр кыфи-тыгъэ характеристикэу Бэр-зэдэ Нухъэ зыклэтхагъэм ар политикэм хэшылкышхо фы-рилэу зэрэщытыр, советскэ Иофшэнымклэ опытышхо зэрэ-лэклэлыр, хызмэт-политиче-скэ Иофхэр тэрэзэу зэрэзшы-ихъэрэр кышчло. Ар шыпкъэ, ишлэныгъэхэмрэ иопытрэ ащ Иофшлэн дэгъоу шигъэфедэ-щтыгъэх. Я 50-рэ илээсхэм яклэуххэм заом зэщигъэклогъэ народнэ хызмэтыр зэтырагъэ-уцожыгъагъ. Адыгеим ипро-мышленнэ предприятиехэм Иофшэныр рагъэжъэжыгъагъ. Ыпэклэ шылагъэхэми къахъо Джэджэ шыоушыгушлэ заво-дыр. Мыекъопэ мебелишлэ комбинатым ыкыуачлэ нахъ ха-гъахъо, зыпкъ итэу Иоф ашлэ, Адыгэ консервышлэ комбина-тым, Хьатикъое консервышлэ

заводым, Мыекъопэ лы ком-бинатым, Мыекъопэ консер-вышлэ, машинэшлэ, шэ заводхэм. Хэкум промышленнэ пред-приятие 33-у Иоф шызышлэ-рэм зэклэм япланхэм къара-гъэхъоу лажъэщтыгъэх. Ау ахэм япчъагъэ хэгъэхъогъэн фэягъэ. Ащ кыхъэклогъэ промышленно-стым ыкли псэолэшлыным альэныклогъэ Адыгеим хэхо-ныгъэ егъэшлыгъэнымклэ илээс 20-м телытэгъэ план-прог-ноз зэхагъэуцуагъ ыкли ар партием и Адыгэ хэку коми-тет ыштагъ.

Нэпшэкъуйр цыфхэр Иоф-шэным кыфилэтынхэ ылгэ-кыштыгъ, ащклэ ежъ пшэдэ-кыжыгъы ыштэным кыгъэщы-нэщтыгъэп. «Хэкум имэкъу-мэщ хызмэт Иофшлэхэм эконо-микэм, чыгулэжыным ыкли былымхуным альэны-клогъэ гъэхъэгъэ дэгъухэр ышлыгъэх» — кышчылаагъ Нэпшэкъуйр депутатхэм я Адыгэ хэку Совет ия VII-рэ сессиеу 1968-рэ илээсым Ио-ныгъо мазэ и 27-м шылагъэм. Мы чыплэм кышчыгъэхэ-щыгъ чыплэ Советхэм япшэ-рылхэр. Дисциплинэр гъэпы-тэгъэнымклэ, лэжыгъэм илу-хыжыгъ дэгъоу ухыгъэнымклэ, кыхъащт илээсым лэжыгъэу къахыжыгъыштым лэпсэ дэгъу фэшлыгъэнымклэ колхозхэм ыкли совхозхэм лэпылэгъу афэ-хъугъэным мэхъанэ зэрилэм кыкылигъэтхыгъ.

Сессием пшъэрылэу тхьа-матэм кышчыгъэуцугъэм кы-щло сатыу, коммунальнэ-бы-товой, медицинэ ыкли культу-рнэ фэло-фашлэхэр нахъ дэгъоу лэжыаглохэм афэгъэцклагъэн-

хэу. А пшъэрылым кыпкъы-рыкълыхэзэ, Адыгеим тучан, шхаллэ пшы пчъагъэхэр кы-шызэлаахыгъэх. Сымэдэжъ-хэр, клэлэцлыкы лыгышлэхэр, еджаплэхэр, клубхэр хэкум пашлыгъэх.

Ищлыфыгъэ, ишлэныгъэ, зэ-хэщэн Иофым зэрэфэкъула-им, шыпкъагъэ зэрэхэлтым яшлуагъэклэ ригъэжъэрэ Иофыр дэгъоу зэшлуихын ылгэклы-щтыгъ. Сахыдэ адыгэ шлэны-гъэ-ушэтэклэ институтыр ре-нэу инэшлэгъу итыгъ, фэгумэ-кыштыгъ. Хэку исполкомым Тхьаматэ зыфашлыгъэм мэээ заулэ нахъ темышлагъэу уна-шъо ешлы институтым иштат хэгъэхъогъэным ехылаагъэу ыкли Клэрэщэ Зэйнабрэ Мэрэ-тыкыо Мыхъутаррэ аштэх. Лэ-жыаплэм ифонди кыхэхъо. Кыкълэбьклогъэ 1955-рэ илээ-сым етлани лэжыаплэр на-хыбэ мэхъу, институтым шы-лажъэрэм ипчъагъэ нэбгырэ 17-м нэсы.

А илээс дэдэм хэку испол-комым иунашъоклэ шлэныгъэ-хэмклэ Грузием и Академие иаспирантурэ очнэу еджэнху нэбгыри 5 агъагло. Ахэм ащы-щыгъэх Ауль Пшымафэ, Зе-клогъу Уцужыкыо, Шхьэлэ-хъо Абу ыкли нэмыклар.

1957-рэ илээсым хэку ис-полкомым иунашъоклэ адыгэ еджаплэмэ апае тхыль зэфэ-сшыафэу 13 кыдэжы. Ахэм къаклэбькылаагъэх «Адыгеим итарихъ иочеркхэм» яапэрэ том, «Ученэ запискэхэм» яапэ-рэ тхыль.

Адыгеим инароднэ хыыз-мэт хэхоныгъэ егъэшлыгъэ-нымклэ гъэхъагъэу илэхэм апае Нэпшэкъуй Сахыдэ орде-нищрэ медаль 16-рэ кыфа-гъэшшоагъ. Ар депутатхэм ярайон, хэку, край Советхэм ыкли РСФСР-м и Апшъэрэ Совет ия 4-рэ, 5-рэ, 6-рэ ыкли я 7-рэ зэхэщэгъухэм ядепутат-тыгъ, КПСС-м ия XXII-рэ ыкли XXIII-рэ зэфэсхэм яделегат-тыгъ.

Зэклэмэ анахъ баиныгъэшхоу илагъэр иунагъу ары. Ишхъэ-гъусэу Услъанэрэ ежыпэрэ шэуитлурэ пшэшыпшлэу зэдагъотыгъ, зэдаплугъ. Унэ дэ-гъуи, дачэ зэтэгъэпсыхъагъи ялагъэп. Джырэ пащэхэмклэ Нэпшэкъуй Сахыдэ лыгыгъэу, шыпкъэныгъэу хэлгыгъэм-клэ, интеллигент шыпкъэу зэрэщыгъэжыгъэмклэ шысэ дэгъу хушты. Кызырэклогъу шымы-тэу, ау шылэныгъэ гъэшлэгъонэу кыкылугъэм исыдрэ лэбъхъани ащ ишэн зэблхыгъэп. Лы-гъэм, шыпкъагъэм, хьалэл-ныгъэм ягъогу дэхыгъэп. Ары цыфхэм шлуклэ агухэм кызы-клинагъэрэ.

**МЭКЪУЛЭ Джэбэрил.
Тарихъ шлэныгъэхэмклэ
доктор.**

Сафэраз

2012-рэ илээсым тыгъэгъа-зэм и 11-м Адыгэ Республикэм иобщественность игъэклогъ-гъэу хигъэунафкылыгъ илээс 80 сызэрэхъурэмрэ клэлэгъа-джэу, творческэ, обществен-нэ Иофшлэу сызылажъэрэр

илээс 60 лэпэ-цыпэ зэрэхъу-гъэмрэ. А уахътэм кыклогъ Иофэу шлагъэр къэгъэлэгъо-гъэнымклэ езгъэджагъэхэми, Иоф зыдасшлэхэрэми бэ зэ-шуахыгъэр. Анахъэу сызфэ-разэхэм ащышых гъэзэтэу «Адыгэ макъэм» шылажъэхэ-рэр, ахэм альэклэ къамыгъанэу жэбзэ дахэклэ бэ кысфатхы-гъэр.

Джащ фэдэу кысфэгъушлуа-гъэхэм ащышых Адыгэ Рес-публикэм и Къэралыгъо Со-вет — Хасэр, къалэу Мые-къуапэ инароднэ депутатхэм я Совет, Адыгэ къэралыгъо уни-верситетэу сызылутыр, Теу-цожэ районым илэжыагло-хэр, Нэштукъое ыкли Пэнэ-жыкыкыо гурыт еджаплэхэу илээсыбэрэ сызщеджагъэхэу

ыкли Иоф зышысшлагъэхэр, ахэм ягушылэ фабэхэм сыгу къалэтыгъ, «тхъэшъуегъэпсэу» зэклэми ясэло.

Непэ кызынэсыгъэми Мо-сква, Дагыстан, Ростов-на-Дону, Грознэм, Темыр Осе-тием, Краснодар, Ермэлхъа-блэ, Щэрджэсым, Пятигорскэ, Ставрополь шлуфэс телеграм-мэхэр къарэкълых.

Зэклэми сафэраз гушылэ фа-бэхэр кызырэфалаагъэхэм пае. Илээсыклогъу кыхъагъэм псауныгъэ пытэ ялэнэу, ма-мырныгъэр ашхъагъ итынэу, тыгъэм ибзый нэфхэр зыща-шлоигъом къатепсэу, дахэу шы-лэнху сафэлъало.

**АКЪУ-м ипрофессорэу
З. У. БЛЭГЪОЖЪ**

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ зэрэуагъэкыжырэ шыклэм ехылаагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2012-рэ илэсым тыгъэгъазэм и 26-м ыштагъ

А 1-рэ ШЪХЪЭР. ЗЭДАГЪЭФЕДЭРЭ ПОЛОЖЕНИЕХЭР

А 1-рэ статья. Мы Законыр зылылэ- сырэ юфыгъохэр

1. Мы Законым Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ зэрэуагъэкыжырэ шыклэр къегъэнафэ.

2. 1999-рэ илэсым чъэпыогъум и 6-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 184-р зытетэу «Урысые Федерацием ишъолбырхэм якъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIо, ихэбзэ-ихъухъэ (лыкIо) къулыкъухэр зэрэзыхащэрэ шыклэм ехылаагъ» зыфиорэм, 2002-рэ илэсым мэкъуогъум и 12-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 67-р зытетэу «Урысые Федерацием игражданхэр хэ-дзынхэмрэ референдумымрэ ахэлэжъэнхэмкIэ фитыныгъэу ялэхэмкIэ гарантие шъхьалэхэм яхылаагъ» зыфиорэм, нэмыкI федеральнэ законхэм, Адыгэ Республикэм и Конституцие, мы Законым ыкIи Адыгэ Республикэм инэмыкI законхэм адиштэу Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжы.

Я 2-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэна- тлэ зэрэуагъэкы- жырэ

1. Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ фитыныгъэр демократие шъыпкъэм изы лъэныкъоу щыт, джащ фэдэу Урысые Федерацием игражданхэу Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ иполномочиэхэу федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэ Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэрэ ащыкIэгъэпытыхъахъыгъэхэр зэригъэцакIэрэм гъунэ зэрэ-лъафырэ амалхэм зэу ашыш.

2. Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ голосование зэхэцэгъэн фаеу къахалъхъан залъэкIыштыр Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэм зылуагъэм буж илэс зыте-шIэкIэ ары нылэп.

Я 3-рэ статья. Мы Законым щагъэфе- дэрэ термин, къэ- локIэ шъхьалэхэр

1. Мы Законым кыхэфэрэ терминхэмрэ къэлокIэ шъхьалэхэмрэ Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием игражданхэр хэ-дзынхэмрэ референдумымрэ ахэлэжъэнхэмкIэ фитыныгъэу ялэхэмкIэ гаран-тие шъхьалэхэм яхылаагъ» зыфиорэм щырялэ мэхъанэхэм афэдэхэр ялэхэу агъэфедэх.

2. Мы кыкIэлъыкIорэ терминхэмрэ къэуагIэхэмрэ мы

Законым щагъэфедэх:

1) Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэным илофгыгъэхэмкIэ агитацием кыкIырэр Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ зэрэхъэрэ юфтхъабзэу зыкIэтхъыхэрэ тхъапэхэм алапэ кладзэжызы, Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ голосованием изэхэщэн хэ-дзакIохэм кыдырагъэштэным е ар щагъэзыеным кызырэфаджэхэрэ, голосованием хэлэжъэнхэм, амакъэ атыным зэрэкла-гъэгъушIухэрэр ары;

2) зыщыпсэухэрэ чIыплэр — Урысые Федерацием ишъолбырхэу, ащ ирайон, икIалэ е ипсэуплэ иурагъэу, иунэу, ифэ-тэрэу Урысые Федерацием игражданин зыщыпсэурэр, Урысые Федерацием игражданхэр регистратие учет зы-шIыхэрэ къулыкъум зыщыди-тхагъэр ыкIи гражданиным ипаспорт е ащ ычIыплэ агъэ-федэрэ документым щыхэ-гъэунэфыкIыгъэр;

3) хэ-дзакIор — Урысые Федерацием игражданинэу Адыгэ Республикэм и Законэу 2012-рэ илэсым мэкъуогъум и 28-м аштагъэу N 100-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ ихэ-дзын ехылаагъ» зыфиорэм диштэу Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ ихэ-дзынхэм ахэлэжъэнхэу фитыныгъэу зилэр ары;

4) Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ голосованием хэлэжъэрэ нэмыкI купыр — Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ голосованием хэлэжъэрэ купэу ар зэкIэщэжыгъэным илофгыгъокIэ агитацие-м пае мы Законым щыгъэнэ-фэгъэ плалэмрэ шыклэмрэ атетэу зэхэщэрэр ары;

5) клэщэкIо купыр — Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ клэщэкIо купэу мы За-коным щыгъэнэфэгъэ плалэмрэ шыклэмрэ атетэу го-лосованиер регъэкIокIыгъэ-ным пае хэ-дзакIохэм зэхэщэрэр ары;

6) Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ юфтхъабзэхэр — Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ юфтхъабзэхэу ащ фэдэ голосова-ниер зэхэщэщэщт клэщэкIо ку-пыр затхырэ мафэм щегъэ-жыгъэу Адыгэ Республикэм хэ-дзынхэмкIэ и Гупчэ комис-сие Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ пае Адыгэ Рес-публикэм иреспубликэ бюд-жет имылыку зрагъэфедэ-гъэм ехылаагъэу отчетыр Адыгэ Республикэм и Къэ-

ралыгъо Совет — Хасэм зы-рихылылэрэ мафэм нэс е мы Законым кышхыдэлъытэгъэ лъапсэхэмкIэ голосованием изэхэщэн тегъэпсыхъэгъэ юф-тхъабзэхэр аухыфэ нэс зэра-хъэхэрэр ары;

7) Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ — Урысые Феде-рацием игражданхэу Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ голосованием хэлэжъэнхэу фитыныгъэу зилэхэм Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ иполномочиэхэр ипIалтэм кышхэу зэригъэтилыгъыжы-хэрэм ехылаагъэ юфгыгъомкIэ яшIоигъоныгъэхэр занкIэу кызырэралотыкIырэ, феде-ральнэ законхэм, Адыгэ Рес-публикэм и Конституцие, мы Законым адиштэу агъэфедэрэ амалэу щыт;

8) илэнатлэ зыгъэтилыгъы-жырэ Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ ащ изэкIэщэ-жыныкIэ голосование зэхэщэ-гъэныр игъоу зыфалэгъугъэр ары;

9) Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ голосованием хэлэжъэрэ Урысые Феде-рацием игражданинэу Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэ-натлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ голосованием хэлэжъэнхэу фи-тыныгъэу зилэр ары.

Я 4-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ голосованиер зэрэ- зэхэщэрэр

1. ИшIоигъоныгъэхэр занкIэу шъэгъэ голосованием кышхи-гъэлаагъозэ, Урысые Феде-рацием игражданин Адыгэ Рес-публикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ го-лосованием хэлэжъэ.

2. Урысые Федерацием игражданин зэрэфаеу Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэ-натлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ голосованием хэлэжъэн е хэ-мылэжъэн ыльэкIышты, ащкIэ хэти ригъэзынхэу фитэп. Хэти фитыныгъэу илэп Урысые Фе-дерацием игражданин мыщ фэдэ голосованием хэлэжъэ-нымкIэ е хэмылэжъэнымкIэ телункIэнхэу е шъхьафитэу ащ ишIоигъоныгъэхэр кыгъэ-лэгъонхэмкIэ пэрыоху фэ-хъунэу.

3. Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ тегъэпсыхъэгъэ голосованием изыфэгъэжы-зынхэр изэхэщэнхэр афэIоры-шIэрэ е пэрыоху афэхъурэ юфтхъабзэхэм Iэ-кIыб къэра-лыгъохэм ягражданхэр, граж-данствэ зимылэхэр, Iэ-кIыб къэралыгъохэм юридиче-скэ лицэхэр, дунэе организа-циехэр, дунэе общественнэ движениехэр кыхэлэжъэнхэу фитхэп.

4. Урысые Федерацием игражданхэр Адыгэ Республи-кэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уа-гъэкыжыгъэнымкIэ голосо-ванием, джащ фэдэу ащ изэ-кIэщэжынын епхыгъэ нэмыкI юфтхъабзэхэми ахэлэжъэнхэу зэфэдэ фитыныгъэхэр ялэхэу.

5. Урысые Федерацием игражданин Адыгэ Республи-кэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уа-гъэкыжыгъэнымкIэ е кыте-гъэнэжыгъэнымкIэ адыригъа-штэу ымакъэ еты.

6. Гражданиным зыдыри-гъэштагъэр амышIэным пае Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжы-гъэнымкIэ голосованиер шъэ-фэу зэхэщэ.

7. Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ голосованием игъэхъабынхэр изэхэщэнхэр афэгъэзэгъэ комиссиехэм ма-къэхэр къалыгъэжыхъэ, го-лосованием икIэуэххэр, Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэ-натлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ голосованием икIэуэххэр агъэ-нафэхэ зыхъукIэ, яIофшIэн шъхьахыгъэу зэхэщэ.

8. Къэралыгъо хабзэм игъэ-цэкIэкIо, ихэбзыхъухъэ (лы-кIо) къулыкъухэр, чIыплэ зы-гъэлорышIэжынынымкIэ къу-лыкъухэр, организациехэр, Iэ-натлэхэм алу-тхэр, нэмыкI граж-данхэр фитхэп Адыгэ Респу-бликэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ го-лосованием игъэхъабынхэр изэхэщэнхэр афэгъэзэгъэ ко-миссиехэм яIофшIэн хэгущы-Iэнхэу.

Я 5-рэ статья. Урысые Феде- рацием играждан- хэм Адыгэ Респу- бликэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкы- жыгъэнымкIэ тегъэ- псыхъэгъэ голосо- ванием хэлэжъэн- хэмкIэ фитыныгъэу ялэхэр

1. Урысые Федерацием игражданинэу Адыгэ Респу-бликэм щыпсэурэм, голосо-ваниер зызэхэщэрэ мафэм ехъулэу зыныбж илэс 18 икъугъэм, юридическэ нэша-нэ зилэ юфтхъабзэхэм ахэлэ-жъэн ымылэжъэнымкIэ хыку-мым ымылэжъэнымкIэ хыку-мым иунашъокIэ пшыныж зыщырагъэхъэрэ чIыплэм шы-мылэм, фитыныгъэу илэп Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ зэ-кIэщэжыгъэнымкIэ голосо-ванием хэлэжъэнхэу.

2. Урысые Федерацием игражданинэу Адыгэ Респу-бликэм щыпсэурэм, Адыгэ Рес-публикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ го-лосованиер зэхэщэнхэу игъэ-щалэгъугъэ, ащ зэрэдыригъа-штэрэмкIэ зыкIэтхэжыхэрэ тхъапэм ылапэ зыкIидзэжы-гъэ мафэм ехъулэу зыныбж

илэс 18-м нэсыгъэм, фиты-ныгъэу илэп ащ фэдэ юфыр къа-халъхъаным хэлэжъэнхэу, зыкIэ-тхэжыхэрэ тхъапэм ылапэ кIи-дзэжынынхэу.

3. Урысые Федерацием игражданинэу зыныбж илэс 18 икъугъэм фитыныгъэу илэп Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжы-гъэнымкIэ илофгыгъокIэ агитацие-м хэлэжъэнхэу, Адыгэ Респу-бликэм и Лышхъхъэ зэкIэщэ-жыгъэнымкIэ тегъэпсыхъэгъэ голосованием изэхэщэнхэрэ зэрэ-дыригъаштэрэмкIэ Iэпэкладзэ-хэр ыугъоинхэу, ащ нэмыкIэу ащ фэдэ голосованием игъэ-хъабынхэр изэхэщэнхэр ате-гъэпсыхъэгъэ нэмыкI юфтхъа-бзэхэу хабзэм кыдылэтытэхэ-рэм ахэлэжъэнхэу.

4. Зэрэхъулыфыгъэм е зэрэ-бзылфыгъэм, лъэпкъэу кы-зыхэкIыгъэм, бзэу Iултым, мылькIоу илэм, Iэнатлэу ылы-гъым, диным зэрэфыштыгъым, шIошъхъуныгъэу илэхэм, об-щественнэ объединением зэ-рэхэхэрэм е зэрэхэмыхъэрэм ямылэтыгъэу Урысые Феде-рацием игражданин фиты-ныгъэу илэп Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ голосованием хэлэжъэнхэу.

5. Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ голосованием хэлэжъэнхэу фитыныгъэу зы-мылэхэр юридическэ нэшанэ зыхэлэ юфтхъабзэхэр зэра-хъанхэм яIоф темыгъэу хыку-мым ылытагъэхэр е хыку-мым иунашъокIэ пшыныж зыщырагъэрэ чIыплэхэм ащы-Iэхэр ары.

Я 6-рэ статья. Илэнатлэ уагъэкы- жырэ фитыны- гъэу илэхэр

1. Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэу илэнатлэ уагъэ-кыжырэ амал рагъэгъотын фае ар зэкIащэжынынымкIэ лъапсэу къагъэлыгъагъэхэм еплъыкIэу афырилэр кыри-IотыкIынхэу. Адыгэ Республи-кэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уа-гъэкыжыгъэнымкIэ тегъэпсы-хъэгъэ юфтхъабзэхэр зэрэхэ-хэ зыхъукIэ, ицIыфыгъэ напэ, ифитыныгъэхэмрэ ишъхъа-фитыныгъэрэ хыкумым кы-щыгъуэхъуэмгъэнхэмкIэ Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ фи-тыныгъэу илэхэр кызыфигъэ-федэнхэ ыльэкIышты.

2. Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ илэнатлэ уагъэкыжыгъэнымкIэ телъхъапIэу къахыгъэхэм зэкIащэжырэ еплъыкIэу афырилэр кырило-тыкIынымкIэ фитыныгъэр кызырэдальгытэщт, джащ фэ-дэу агитацием илэхъан фи-тыныгъэу ялэхэр зрагъэфе-дэщтхэ шыклэр мы Законым къегъэнафэ.

(КыкIэлъыкIорэр
редакцием исайтэу
www.adygovoice.ru/
newsview.php?uid=9377
исъугъомэщт).

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм изэгъэшлужь хыкумышлхэм яхыллагъ» зыфиорэм ия 5-рэ статья зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2012-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 5-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм изэгъэшлужь хыкумышлхэм яхыллагъ» зыфиорэм ия 5-рэ статья зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм изэгъэшлужь хыкумышлхэм яхыллагъ» зыфиорэм ия 5-рэ статья зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

1) а 1-рэ Іахьыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:
«1. Зэгъэшлужь хыкумышлхэм яІэнатІэ Іузгъахьэрэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр ары, къахэзылхьэрэр Адыгэ Республикэм и Апшъэрэ хыкум и Тхьамат.»;

2) я 2 — 5-рэ Іахьхэм кІуачІэ ямыІэжъу лыгъэгъэнэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кІуачІэ иІэ зыхьурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан

кь. Мыекьуапэ,
тыгъэгъазэм и 14, 2012-рэ ильэс
N 153

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Чыгум епхыгъэ зэфыщытыкІэхэр гъэтэрэзыгъэнхэм ехыллагъ» зыфиорэм ия 14-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2012-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 26-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Чыгум епхыгъэ зэфыщытыкІэхэр гъэтэрэзыгъэнхэм ехыллагъ» зыфиорэм ия 14-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Чыгум епхыгъэ зэфыщытыкІэхэр гъэтэрэзыгъэнхэм ехыллагъ» зыфиорэм ия 14-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

фэшлыгъэнэу, а 1-рэ Іахьыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:
«1. Мэкъумэщ мэхъанэ зІэ чыгумхэу къэралыгъо е муниципальнэ мылхум кыхиубытэхэрэм ащыщ чыгу Іахьхэм 2050-рэ ильэсым щылэ мазэм и 9-м кышцегъэжъагъэу яприватизацие аублэщт, чыгумкІэ федеральнэ законодательствэм ыгъээекІохэрэр ащ хахьэхэрэп.»

Я 2-рэ статья. Мы Законом кІуачІэ иІэ зыхьурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан

кь. Мыекьуапэ,
тыгъэгъазэм и 28-рэ, 2012-рэ ильэс
N 163

Адыгэ Республикэм и Закон

Цыфхэм медицинэ ІэпыІэгъу аратынымкІэ амалхэу ящыкІагъэхэр ягъэгъотыгъэнхэм пае муниципальнэ районхэмрэ къэлэ койхэмрэ чыплэ зыгъэлорышІэжынымкІэ якъулыкьухэм япшъэрылхэм язэшІохын фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2012-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 26-м ыштагъ

Федеральнэ законэу N 323-р зытэтэу «Урысые Федерациеи щыпсэрэу цыфхэм япсауныгъэ икІэ-ухъумэн ехыллагъ» зыфиорэм ия 17-рэ статья тегъэ-псыхъагъэу мы Законом аштагъ.

А 1-рэ статья. Цыфхэм медицинэ ІэпыІэгъу аратынымкІэ амалхэу ящыкІагъэхэр ягъэгъотыгъэнхэм пае муниципальнэ районхэмрэ къэлэ койхэмрэ чыплэ зыгъэлорышІэжынымкІэ якъулыкьухэм япшъэрылхэм язэшІохын фэгъэхьыгъ

Цыфхэм медицинэ ІэпыІэгъу аратынымкІэ амалхэу ящыкІагъэхэр ягъэгъотыгъэнхэм пае муниципальнэ районхэмрэ къэлэ койхэмрэ чыплэ зыгъэлорышІэ-

жынымкІэ якъулыкьухэм япшъэрылхэм Федеральнэ законэу «Урысые Федерациеи чыплэ зыгъэлорышІэжынымкІэ икІулыкьухэм яІофхэм язэхэщэн ехыллагъ» зыфиорэм тетэу гъэцкІагъэ мэхъу. Ахэм ахъэхъ:

1) муниципальнэ районхэмрэ къэлэ коимрэ ягунапкьэ кыхиубытэрэ псэупІэхэм транспортым епхыгъэ фэІо-фашІэхэр афызэшІохыгъэнхэр;

2) муниципальнэ районхэм, къэлэ коимрэ псауныгъэм икІэухъумэн иучреждениехэу къахиубытэхэрэм электричествэр, газыр аІэкІэгъэхьэгъэныр, зэпхыныгъэм иамалхэр ягъэгъотыгъэнхэр;

3) муниципальнэ районхэм, къэлэ коимрэ псауныгъэм икІэухъумэн иучреждениехэу къахиубытэхэрэм

фабэр, псыр, гъэстыныпхьэр ягъэгъотыгъэнхэр; 4) муниципальнэ районхэм, къэлэ коимрэ псауныгъэм икІэухъумэн иучреждениехэу къахиубытэхэрэм медицинэм иІофышІэхэр ащылэжъэнхэм пае амалышІухэр ягъэгъотыгъэнхэр.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кІуачІэ иІэ зыхьурэр

2013-рэ ильэсым щылэ мазэм и 1-м кышцублагъэу мы Законом кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан

кь. Мыекьуапэ,
тыгъэгъазэм и 28-рэ, 2012-рэ ильэс
N 166

Адыгэ Республикэм и министрэхэм я Кабинет иунашъу

ЫпкІэ хэмылхэу юридическэ ІэпыІэгъу ятыгъэным тегъэпсыхъагъэу Адыгэ Республикэм и Адвокат палатэ Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ ыпкІэ зыхэмылхэу юридическэ ІэпыІэгъу зэраратырэм фэгъэхьыгъэ докладымрэ зэхэубытэгъэ отчетымрэ зэрэІэкигъэхьащтхэм ехыллагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Цыфхэм ыпкІэ хэмылхэу юридическэ ІэпыІэгъу аратынымкІэ фитыныгъэу яІэхэр гъэцкІэгъэнхэм ехыллагъ» зыфиорэм ия 128-р зытэтэу 2012-рэ ильэсым чыпыогъум и 30-м аштагъэм тегъэпсыхъагъэу унашъо сэшІы:

1. ЫпкІэ хэмылхэу юридическэ ІэпыІэгъу ятыгъэ-

ным тегъэпсыхъагъэу Адыгэ Республикэм и Адвокат палатэ Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ ыпкІэ зыхэмылхэу юридическэ ІэпыІэгъу зэраратырэм фэгъэхьыгъэ докладымрэ зэхэубытэгъэ отчетымрэ зэрэІэкигъэхьащтхэ шыкІэр ухэсыгъэнэу.

2. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
КЪУМІПЫЛ Мурат

кь. Мыекьуапэ,
щылэ мазэм и 10, 2013-рэ ильэс
N 1

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу

Къэралыгъо фэІо-фашІэу «Орденэу «Родительская слава» зыфиорэр зыфагъэшъошагъэхэм зэтыгъо ахъщэ аІэкІэгъэхьэгъэныр» зыфиорэм тегъэпсыхъагъэу Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ и Административнэ регламент ухэсыгъэным ехыллагъ

Федеральнэ законэу N 210-р зытэтэу «Къэралыгъо ыкІи муниципальнэ фэІо-фашІэхэр аІэкІэгъэхьэгъэнхэм изэхэщэн ехыллагъ» зыфиорэм ия 2010-рэ ильэсым бэдзэогъум и 27-м кыдэкІыгъэм, Адыгэ Республикэм и министрэхэм я Кабинет иунашъоу N 138-р зытэтэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцкІэкІо кьулыкьухэм административнэ регламентхэр зэрэзэхэгъэуцохэрэ ыкІи зэраухэсыхэрэ шыкІэр» зыфиорэм ия 2011-рэ ильэсым бэдзэогъум и 12-м аштагъэм атегъэпсыхъагъэу унашъо сэшІы:

1. Къэралыгъо фэІо-фашІэу «Орденэу «Родительская слава» зыфиорэр зыфагъэшъошагъэхэм зэтыгъо ахъщэ аІэкІэгъэхьэгъэныр» зыфиорэм тегъэпсыхъагъэу Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ и Административнэ регламент ухэсыгъэнэу.

2. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Цыфхэм ясоциальнэ фэІо-фашІэхэм

ягъэцкІэнкІэ Красногвардейскэ гупчэр», кІэлэцІыкІухэмрэ унагъохэмрэ социальнэ ІэпыІэгъу ятыгъэным фэгъэгъэгъэ Красногвардейскэ чыплэ гупчэу «Доверие» зыфиорэр хэмылхэу Административнэ регламентым тегъэпсыхъагъэу орденэу «Родительская слава» зыфиорэр зэраратырэм зэтыгъо ахъщэ аІэкІэгъэхьэгъэным епхыгъэ ІофшІэныр гупчэхэм япашцэхэм зэхэщэнэу.

3. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Къэралыгъо ыкІи муниципальнэ фэІо-фашІэхэр афэгъэцкІэгъэнхэмкІэ лъэныкьуабэ кызылзыубытыр гупчэр» зыфиорэм ипашцэ зэтыгъо ахъщэ ІэпыІэгъур аІэкІэгъэхьэгъэным епхыгъэ ІофшІэныр зэхэщэнэу.

4. Къэбар-правовой отделым ипашцэу О.В. Долголен-кэм:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ исайтрэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцкІэкІо

кьулыкьухэм яофициальнэ Интернет-сайтрэ аригъэхъанэу;

— мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм», джащ фэдэу мазэм зэ кыдэкІырэ сборникхэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэу-гъолягъэхэр» зыфиорэм кыхаутыным пае аІэкІэгъэхъанэу;

— Урысые Федерациеи ишъолыгъэхэм яшэпхэу правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхъаным пае мы унашъор Урысые Федерациеи юстициеи кІэ и Министерствэ и ГъэлорышІагъэу Адыгэ Республикэм щыІэм ІэкІэгъэхъанэу.

5. Мы кыкІэлъыкІорэм кІуачІэ имыІэжъэу лыгъэгъэнэу:

— къэралыгъо фэІо-фашІэу «Орденэу «Родительская слава» зыфиорэр зыфагъэшъошагъэхэм зэтыгъо ахъщэ аІэкІэгъэхьэгъэныр» зыфиорэм тегъэпсыхъагъэу Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ и Административнэ регламент ухэсыгъэныр зыфиорэм ия 2010-рэ ильэсым мэкъуогъум и 29-м аштагъэм.

6. Мы унашъом игъэцкІэн зэрэкІорэм лыплъэнэу министрэм иапэрэ гуадзэу А. Т. Осмэныр фэгъэгъэнэу.

7. Кызыхаутырэм ыуж мэфи 10 зытешІэкІэ мы унашъом кІуачІэ иІэ мэхъу.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА

кь. Мыекьуапэ,
тыгъэгъазэм и 28-рэ, 2012-рэ ильэс
N 341

Гухахъо кыыюзытырэм уегъэлъэшы

«Си Адыгей», «Тызэхэжыкы», «Азэмэт», «Сыд силажъ?», «Къақлоба, къақлоба», «Зара», «Усфэгъэшлуагъэп», «Гум иорэд», «Нэнэжъ», «Нэнэрэзые иорэд», нэмыкхэу Гьонэжыкыо Аскэр ыусыгъэхэр 100-м ехъух. Тыркуем, Израиль, фэшъхъаф хэгъэгумэ ащылагъ. Тиансамблэ цырылохэу «Налмэсымр» «Ислъамыемр» илээсыбэрэ япщынаоу Иоф ышлагъ, музыкант ныбжыкхэу ыгъэсагъэх.

Къоджэ цыкылоу Тэуишъаблэ кышхыгъуэ А. Гьонэжыкыор цыфышхо хъугъэ. Адыгэ Республикэм инароднэ артисткэу Уджыхуэ Марыет кызыриуагъэу, Аскэр иорэдхэмкхэу неушырэ мафэм кыуачлэу хэлъыр кыплэгъэлэсы, иорэдхэм гуахъо кыуаты.

— Орэдым хэлъ гушылэмэ мэхъэнэ ин ясэты, — игушысэхэр кытфелуатэ Гьонэжыкыо Аскэр. — Мэщбэшлэ Исхыакъ, Бэгъ Нурбий, Къумпыл Къадырбэч, Мырзэ Дзэпш, Хъахъунэ Зарем, нэмыкхэм яусэмэ атыхыгъэ орэдхэр сыусыгъэх. Зэкхэм сафраз, сыгу илър музыкамкхэу цыфмэ зэхъыгъэхыным фэшлэпылгъу кысфэхъугъэх.

Шульгъум фэгъэхыгъэ орэдыбэ зэриусыгъэр Аскэр ыгъэшлагъорэп. Шульгъум хэтэ

Иорэдхэмкхэу дунаим щызэлъашлэ. Зызыфигъэсэгъэ сэнэхъатыр зэблимыхъоу ищылэныгъэ кхэхы. Пщынэо цырылоу зэрэщытым даклоу, гымрэ псэмрэ апае усэн, илофшлэнкхэу цыфмэ алылэсын елэхы. Адыгэ Республикэм инароднэ артисткэу, Абхъазым изаслуженнэ артисткэу, композиторэу Гьонэжыкыо Аскэр имэфэкхэу мафэ непэ хегъэунэфыкы.

фэмысэрэр? А учхэм иджуап А. Гьонэжыкыом кытыжыкы, А. Пушкиным кышыубли, маклэп зыцлэ кыриуагъэр.

Тхаклор, композиторы, орэдылор. Ахэр зэрэгурылохэрэм елытыгъ орэдым тамэ фэхъуштыр. Шъэожъ Розэ, Жэнэ Нэфсэт, Андзэрэкъо Чеслав, Нэхэ Тэмэрэ, Хъокло Сусанэ, Нэхэс Анжеликэ, Къумыкыу Шамсудинэ, нэмыкхэу тиартист цырыломэ А. Гьонэжыкыом иорэдхэр къадох.

— «Си Адыгей» зыфилорэ орэдыкхэу тиконцертхэр кхэтыуыхуэ бэрэ кыхэкхы, — кытыуагъ АР-м иорэдыло-кхэщыокло ансамблэу «Ислъамыем» ихудожественнэ пащэу, Урысыем ина-

роднэ артисткэу, композиторэу Нэхэс Аслъан. — Аскэр илээсыбэрэ тиансамблэ хэтыгъ, тиартистхэм иорэдхэр къадох. Пчыхъэ-зэхъэ игъэкхотыгъэу фашыштым тигуагъу тыхэлэжъэшт.

— Мэкхэмэ дахэу Аскэр ыусыхэрэр гум иорэдых. Ащ иконцерт филармонием щызесшэу мэфэ гушыуагъо кызырэсэ-кхугъэм сырэгъушхо, иорэдыкхэмэ тяжэ, — ело Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артисткэу Афэшлэгъо Фаинэ.

«Сызэхэоха?», «Усфэгъэшлуагъэп», «Сыд силажъ?», нэмыкхэу Шульгъу орэдымэ уадэлэуэ, А. Гьонэжыкыом игушысэхэм гъунэ ямылэу кызышыогъэху.

Беданэкхэу Замир, Дзыбэ Фатимэ, Мэщлэкхэу Дарин, Эльдарэ Айдэмыр, нэмыкхэу орэдылохэу лъэкхэу искусствэм пытэу кыххэуохэрэм А. Гьонэжыкыом тапэкхэу гъусэныгъэ дашы ашлогыу.

«Тызэхэжыкы» зыфилорэ орэдым унэгъуабэ ыгъэпытагъ, зэшхыгъэуабэ зэфыщэжыкыгъ. Щылыныгъэм орэдыр кызырэхэ-хыгъэр кыдылгыты, Урысыем изаслуженнэ артисткэу, Адыгеим инароднэ артисткэу Зыхъэ Заурбий зы дискым «Тызэхэжыкы» нэмыкхэу темыхагъэу едэ-лоу уахътэ кыхэкхыгъ, ащ кырыплыгъэхэм кхэбар гъэшлэгъонхэр кытфалотагъэх.

Адыгэ Республикэм искусствэхэмкхэу иколледж А. Гьонэжыкыом Иоф щэшлэ. Ишхъэ-гъусэу Розэ, икхалэхэу Руслъанрэ Ринагрэ нэгъушхоу пчыхъэм ахъажымэ инасыпи зыделъэгъу-жы. Тиреспубликэ ифилармоние идиректор шхъалэу, УФ-м культу-рэмкхэу изаслуженнэ Иофшлэу, АР-м искусствэхэмкхэу изаслужен-нэ Иофшлэшхоу Хъот Заур кы-тиуагъэмэ тигъэгъушхуагъ. Гьонэжыкыо Аскэр илээс 60 зэрэ-хъугъэм фэгъэхыгъэ пчыхъэ-зэхъэхуэ агъэхъаырырэм ансам-блэу «Ислъамыер», тиартист цырылохэр, искусствэр зикласэхэр хэлэжъэштых. Опсэу, Аскэр. Тхэм нарт бэгъашлэ уешл.

Сурэтым итыр: **Гьонэжыкыо Аскэр.**

ТИЗЭУКХЭГЪУ ГЪЭШЛЭГЪОН

Адыгэ шъуашэр тинамыс

Адыгэ Республикэм и Лъэкхэу музей тыгъуасэ щыклогъэ зэхъэр адыгэ шъуашэм итарихъ фэгъэхыгъ. Кхэлэегъаджэхэр, искусствэм Иоф щызышлэхэрэр ащ хэлэжыагъэх. Музеим иотдел ипащэу Надежда Бурмистровам зэрищэгъэ зэлукхэм мэхъэнэ ин илэу зэрэщытыр Иофтхъабзэм кышхылыгъуагъ.

Лъэкхэу музейм Иофшлэхэу Къоц Асыет, Пшыпый Фатимэ, Сихъаджэко Ирина, Кхэдэкхэу Нэфсэт, илэпчысэхэмкхэу республикэм щызэлъашлэрэ Абрэдж Гошфэжы, нэмыкхэр адыгэ шъуашэм кытегушылагъэх. Лъэкхэм итарихъ, ишэн-хъабзэхэр адыгэ шъуашэмкхэу Иофшлэхэу кхалотэн, кхэгъэлэгъон зэралгъэжыгъэр зэхэщакхэмэ

Иофшлэгъэшхокхэу афэтэлэгъу. Адыгэ кхэралыгъо университетым иансамблэу «Нартым» хэтхэу Кхыкхэу Адыфрэ Кхонэ Мыхъамэтрэ лъэкхэу кхашыгъэх, шъуашэм идэхъагъэ кхэгъэлэгъуагъ.

Сурэтым итхэр: **Кхыкхэу Адыфрэ Кхонэ Мыхъамэтрэ.**

ДЗЮДО. КХЫБЛЭ ШЪОЛЪЫРЫМ ИЗЭНЭКХЪОКХУ

Волгоград щыбэнэштых

Нэкхубгъор зыгъэхъаырыгъэр ЕМТЫЛЪ Нурбий.

Урысыем и Кхыблэ шъолъыр дзюдомкхэу изэнэкхъокхэу Волгоград щыкхуагъэм 1996 — 1998-рэ илээсхэм кхэхъугъэхэр хэлэжыагъэх. Адыгэ Республикэм ибэнэкхэу 10-мэ апэрэ чыплэ 5-мэ ащышхэр кхыдахыгъэх.

Тибатырхэм Адонис Порфировыр кхэхъыгъ. Килограмм 90-м нахъыбэ кхэзы-щэчэрэмэ якуп ятхонэрэ чыплэр кхышхыды-хыгъ. Шхъаппцэжыкыо Алыи мы купым ящэнэрэ чыплэр кхышхыдыгъ. Нэмыкхэу бэнэкхэу хагъэунэфыкхырэ чыплэхэр кхэ-зыхыгъэхэр: Азимов Эльгар, кх 66-рэ, Щы-гъушэ Амир, кх 55-рэ, Цыкхэу Мурат, кх 60, Бзаго Сахид, кх 73-рэ, Надежда Лоц-ман, кх 57-рэ. Зыцлэ кхетлуагъэхэм джэрэ ме-дальхэр кхэфагъэшхошагъэх. Я 5—6-рэ чыплэхэр кхэзыхыгъэхэр: Пэшло Алыи, кх 46-рэ, Сардион Липаридзе, кх 66-рэ. Дэху

Айдэмыр, кх 81-рэ, Кхэлэбый Рузан, кх 44-рэ. Тренер-кхэлэегъаджэхэу Роман Орбацо-вым, Хъахъуко Адамэ, Адзынэ Алыи, Те-уцожэ Инвер, Джон Липаридзе, Нэпсэу Бислъан, Сергей Шутовым, Игорь Вержбиц-кэм тиспортсменхэр агъасэх.

Гушылэгъу тызыфэхъугъэ бэнэкхэу Пэшло Алыи, Мерэм Азэмагъ, Надежда Лоц-ман, Сардион Липаридзе, нэмыкхэм кхы-зэрэталуагъэу, зэнэкхэу зэрэхэлэжыа-гъэхэм ишлуагъэкхэу лъэкхэу ялэр нахышхоу зыдашлэжыкыгъ. Ныбжыкхэу еджэхэзэ, спортшыхом пыщагъэхэ хъугъэ. Дзюдор бэнэкхэу гъэшлэгъонэу алыгъэ. Адыгэ Рес-публикэм изаслуженнэ тренерэу, Адыгеим дзюдомкхэу ихэшыпыкхыгъэ командэ итре-нер шхъалэу С. Бастэм тызэрэщыгъэгъо-загъэу, Урысыем иныбжыкхэмэ дзюдомкхэу якхэу зэнэкхэу мзэагъэ и 12-м Волго-град щызэхъащыт. Тибэнэкхэу зэлукхэ-гъумэ зафагъэхъаыры.

Сурэтым итхэр: **Адыгеим иныбжыкхэу Волгоград щыбэнэгъэмэ ащышхэр.**

Зэхъышагъэхэр:
Адыгэ
Республикэм
лъэкхэу Иофхэмкхэу,
Кхыкхэу кхэралхэм
ащыпсэурэ
тилэпкхэуагъэхэм
адырлэ
зэхъыныгъэхэмкхэу
ыкхэу кхэбар
жыугъэм
иамалхэмкхэу
и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стьянскэр, 236

**Редактор
шхъалэр
ДЭРБЭ
ТИМУР**

**Редактор
шхъалэм
иапэрэ гуадзэр
МЭЩЛЭКХО
Саид**

**Редактор
шхъалэм
игуадзэр —
пшъэдэкхыжы
зыхырэ
секретарыр
ХЪУРМЭ
Хъусен**

**Редакциер
зыдэшлэр:**
385000,
кх. Мыекхуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъалэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкхыжы зы-
хырэ секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зышаушыхъаты-
гъэр:**
Урысые Федерацием
хэутын Иофхэмкхэу,
телерадиокхэтын-
хэмкхэу ыкхэу зэлъы-
лэсыкхэу амалхэмкхэу
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыплэ гъэоры-
шлалэ, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кх. Мыекхуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Пчъагъэр
4010
Индексхэр
52161
52162
Зак. 131**

Хэутыным
ушыкхэу хэу
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
Зышыкхэу хэу
уахътэр
Сыхъатыр 18.00